

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИ ҚАНДАЙ ЯКУНЛАНМОҚДА

Шу кеча-кундузда мустақил юртимизда ғалла ўрими қизғин давом этмоқда. Ҳосили тез ва нест-нобуд қилмасдан йиғиштириб олиш учун барча имкониятлардан фойдаланилмоқда. Бу муҳим мавсумни ғаллакорларимиз яна узоғи билан бир ҳафтада тамомлашни мўлжалламоқдалар.

Ҳозир республикамиз далаларида 2118 ўрим комбайнлари юрак унум билан ишлатилмоқда. Ҳар бир машина кунига 5,5 гектарга яқин майдондаги ғаллани саранжомлапти. Кунига 12—15 минг гектардаги дон йиғиштириб олинмаган 150 минг гектар эр қолди. Ҳозиргача экин экилган майдонларнинг 83 фоизидида ҳосил йиғиштирилди.

Сугорилмаган ерларнинг ҳосили асосан йиғиштириб бўлинди. Ғалла майдонларининг асосини ташкил қилувчи дала майдонларининг бир қисмигагина ҳали ўроқ тушгани йўқ.

Ўрим бошлангачи Фарғона vodiysi ғаллакорлари ишга қўтарилган руҳда киришиб, мавсумни зўр ушшоқлик билан бошлаб юбордилар. Натижада Фарғона, Андижон ва Наманган вилоятлари давлат дон топириш топиригининг республикамизда биринчилардан бўлиб бажардилар. Ҳозир давлат топиригини бажаришга аяқланиб келатганлар қаторига Тошкент, Самарқанд ва Бухоро вилоятларини қўриш мумкин. Мазкур вилоятлар ғаллакорлари ишга яна зўр бериб, суръатни бўшақтирмамасдан яқин кунлар ичида топиригини урдашлари аниқ.

Жорий йил об-ҳавоси ғалла экинлари учун қулай келди. Бу айниқса, дала майдонларида мўл ҳосил туланишига ёрдам берди. Масалан, Самарқанд, Тошкент, Жиззах вилоятлари ҳўжаликларида дон мўлжаллабидан анча кўп етиштирилди. Чироқчи, Зомин, Ғаллаорол, Нуробод, Қамаш, Паркент, Оҳангорон районларининг баъзи ҳўжаликларида ҳар гектар ердан режадаги 7—8 центнер урнига 10—13 центнердан ҳосил олинди.

Ўрим комбайнларининг етарли даражада эканлигига, мавсум учун барча шартон яратилган бўлишига қарамай республикамизда ўрим ишлари айрим вилоятларда чўзилмоқда. Баъзи жойларда эса ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўйилди. Айрим жойларда доннинг 20 фоизгача нобуд бўлмоқда. Бунга Тошкент, Сурхондарё, Қашқадарё, Жиззах, Навоий вилоятларининг баъзи ҳўжаликлари мисол бўла олади. Мазкур вилоятларда давлатга кунлик дон топириш суръати паст.

Қашқадарё вилояти республикамизда етиштирилмаган ғалланинг катта қисmini беради. Вилоят деҳқонлари давлат топиригини бўйича жорий йилда 249 минг тонна дон топиришлари лозим. Лекин бу ерда ўрим суст бормоқда. Мавжуд техникадан етарлича фойдаланилмапти. Масалан, 3 август кунини 1408 комбайндан вилот ҳўжаликларида 764 таси ишлатилган, холос. Ҳар бир агрегат режага кўра 8—10 гектар урнига 5 гектар майдондаги ҳосилни саранжомлади. Бу ерда ҳосилдорлик ҳам кам.

Худди шундай аҳвол Жиззах вилояти ҳўжаликларида ҳам бўй бермоқда. 3 август кунини мавжуд 701 комбайндан факат 483 таси ишлатилди. Ҳар бир ком-

байн билан 6,5 гектар ердаги дон саранжомланди. Шу кунгача бу ерда экин майдонларининг 76 фоизидида ҳосил йиғиштириб олинди.

Сурхондарё юртимизнинг энг жанубий вилояти. Жорий йилда ҳаво бу ерда бошқа жойларга нисбатан анча иссиқ келди. Шу боис ғаллакорлар ўрмини биринчи бўлиб бошлаган эдилар. Лекин мавсуми нисбатан чўзилиб кетди. Ҳозиргача мавжуд майдоннинг 76 фоизидида хом ашё саранжомланди. Бир кунда 0,6 фоз миқдорда дон тайёрланмоқда. Суръатни кўтариш, имкониятлардан оқилона фойдаланиш тадбирларини тезлик билан кўриш лозим. Акс ҳолда ўрим янада чўзилиши ва давлат топиригини бажарилиши хавф остида қолиши мумкин.

Бу йил тоғли ва дала майдонларида ҳаво бироз салқин келганини сабабли экин нисбатан кеч етилди. Ҳосил саранжомланган жойлардаги комбайнлардан дала майдонларида фойдаланиш ўрмини тезлаштиришга ёрдам беради. Лекин бу ниятда қийинчилик билан амалга ошмапти. Сабаби баъзи пайтларда айрим эҳтиёт қисмлари пулга топилиш ҳам имкони бўлмапти. Шу боис кўпгина ҳўжалик раҳбарлари комбайнлардан ниятда эҳтиёткорлик билан фойдаланмоқда.

Жорий йилда республикамиз ғаллакорлари топириш бўйича давлатга 800 минг тонна дон топиришлари, 211 минг тонна уруғлик жамғаришлари керак. Буни урдаш учун имконият мавжуд, далаларда ҳосил етарли. Лекин давлат топиригини бажаришда сусткашликка йўл қўйилмоқда. Йилда кўпгина вилоятлардаги ҳўжаликлар тешириб қўрилганда, баъзи жамоа раҳбарларининг олинган ҳосилнинг бир қисmini ҳўжалик хирмонларида сақлаб турганини аниқланди. Негадир улар ҳосилни давлатга топиришга шийланмаптилар. Бундай ҳолини Қашқадарё, Жиззах вилоятларида ҳам кўриш мумкин. Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси, Навоий, Сирдарё, Хоразм вилоятлари ҳам сабабсиз ҳолда давлатга дон топиришни кечиктиришмоқда.

Ғаллакорларимиз янаги йил учун уруғлик жамғаришга ҳам алоҳида эътибор беришлари керак. Аммо бу муҳим иш баъзи жойларда кўнглидагидек бўлмапти. Йилдан-йилга сугорилмаган майдонларда ғалла етиштириш қўлай етганлиги сабабли сувли ерда ўсадиган нав уруғларини етарлича жамғариш лозим. Олимларимиз ҳам бундай майдонларда ўсадиган серхосил навларни кўпроқ яратишлари керак. Ҳосилдорлигини оширишда яхши нав ва уни тўғри танлашнинг аҳамияти беқиёс катта. Тўғри, олимлар дала майдонлар учун юқори ҳосили навларни яратишган. Лекин сувли ерлар учун бундай навлар жуда кам.

Ҳозирги кунда ғаллакорларнинг асосий вазифаси ўрмини қисқа фурсатда тамомлаб, давлатга режадаги ҳосилни топириш, келгуси йил учун зарур миқдорда сифатли уруғлик жамғариш ва донини йиғиштириб олинган майдонларни тезликда шудгор қилишдан иборатдир. Ана шунда зиммага олинган мажбурият муваффақиятли бажаришга ҳисобланади. Бу тармоқ меҳнаткашларининг биринчи ғалдаги вазифасидир.

Х. КАРИМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

Муҳим вазифа қўйилди

Ҳозир далаларда жўзиб манзара. Кенг пайкалларда қишлоқ меҳнат аҳлининг юмушлари тигиз. Механизатор ва сувчи, оддий чопчи ва бригада етакчиси — хулас, барча-барча ҳосил тадбирини ўйлаб, тадбиркорлик кўрсатиб ишлайпти. Меҳнат тўғри ва ушшоқлик билан ташкил этилган ҳўжаликларда ғўзалар баравж ривожланиб, шигил ҳосилга кирмоқда. Бекобод туманидаги «Ўзбекистон» жамоа ҳўжалигида худди шундай манзарани кўриш мумкин. Бу ерда илгор пудратчилар кўпчилигини ташкил этади. Умркул Назаров (ўнгда) ва Саттор Каримовлар деҳқонлар сафида меҳнат қилишайпти. Айни чоғда бу икки азамат тасарруфидида 4 гектар ердаги ғўзалар қилини орасангиз, нақ белга уради. Ҳар туп ғўзада 3-4 тадан бўлиқ кўсак ва қўйғос шона, ғўллар бор. Кўсаклар сони кўп сайин ортмоқда. Пудратчилар мана шундан мамнун.

Б. САФАРОВ олган сурат.

ПАХТА ОЧИЛДИ

Сурхондарё вилояти пахтакорлари бу йил 400 минг тонна оқ олтин етиштириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси мутахассислари жанубий районларда ҳар туп ғўзада 2—3 тадан кўсак очилиб, йиғим-терим мавсуми тобора яқинлашаётганини қувонч билан маълум қилишди. Термиз, Жарқўрғон, Қумқўрғон, Шеробод районларидаги 17 та бригадда ҳар бир туп ғўзада 2—3 тадан пахта лўппи бўлиб очилди.

Сурхондарё вилояти ҳўкимлиги Ўзбекистон Мустақиллиги кунини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун астойдил интилиб, юқори ҳосил тўплашда яхши натижаларга эришган ва яқин кунларда пахтани танлаб теришни бошлаб

юборишга ҳозирлик кўраётган 17 дондгор бригада жамоаларини қимматбаҳо совғалар билан тақдирлади. Ангор районидидаги «Новшаҳар» жамоа ҳўжалигидан М. Ҳайитова, Қ. Қиличев, Қ. Аннакулов, шу райондаги Шароф Рашидов номли жамоа ҳўжалигидан С. Турсунов, Жарқўрғон районидидаги Норали Боймуродов номли жамоа ҳўжалигидан Л. Қувондиқов, Термиз районидидаги «Халқобод» жамоа ҳўжалигидан А. Холмиев раҳбарлигидаги бригада жамоалари шулар жумласидандир. Вилотнинг барча ҳўжаликларида ҳосилга ҳосил қўиш билан бирга йиғим-теримга тайёргарлик ишлари жадал олиб борилмоқда.

Б. КЕНЖАБОВ.

Қува туманидаги «Бўстон» жамоа ҳўжалиги заршунослари жорий йилда 800 гектар майдонга барака уруғи қадашган эди. Кетма-кет еқдан жала натижада 641 гектар ердаги чигитни қайта экишга тўғри келди. Айниқса, май ойининг охириги ўн кунлигида еқдан сел дала меҳнаткашларини шийорик қўйди. Аммо ҳўжалик деҳқонлари бунга ҳам мардонавор туришди. Ёшу қари баравар далага чиқди. Кунини тунга улаб меҳнат қилинди. Барча имкониятни ишга солиб, чигитни бир текис ундириб олишга муваффақ бўлишди. Кеч экилган майдонлардаги ниҳоллар алоҳида эътибор билан парварширилди. Вақтида озиклантирилиб, сувга қондирилди.

— Меҳнатимиз зое кетмади, — дейди ҳўжалик бошқарувчи раиси Ҳасанов Қўчқоров. — Ишловни барча агротехник қондалар асосида олиб бордик. Натижа ёмон эмас. Ғўзалар текис ривожланиб, олдинчиларига етай деб қолди. Айни чил-

лада табақалаштириб сугорилиши йўлга қўйилди. Сув ҳам тежалди. Ниҳоллар ҳам керакли намликка тўйди. Натижада ғўзалар баравар

Ҳўжалик пахтакорлари бу йил гектаридан 33 центнердан сифатли хом ашё олинган мўлжаллаб туришди. Тажрибали бригада етакчиларидан Холмизра Усмонов, Маҳмудил Эрдонев, Носиржон Тешабоевларнинг пахта далаларини кўрган кишининг кўзи қувнайди. Бу бригадаларда гуриқраб ўсадиган ишил ниҳолларини чилиши ишлари аллақачон бошлаб юборилган.

Яхши дам — меҳнатга ҳамдам. Дала меҳнаткашларининг дам олиб ҳордиқ чиқаришлари учун шартон яратилган. Сўлим шийонларда тушликда бепул иссиқ овнат ташкил этилмоқда. Полларлардаги тилини ёрар қовун-тарвуз, ширин-шакар мевадан улар дастурхонини тўқин қилиб турибди. Бундан руҳланган азамат деҳқонлар кўнча-кўч, гайратига-гайрат қўшилиб, қузда салмоқли хирмон уюш иш-ида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Р. АКБАРОВ.

КУНДА БИР ЯШНАТИБ

Пешку туманидаги Йўлдош Эргашев номли жамоа ҳўжалигининг Каром Ғойинов етакчилиги қилаётган бригадасида ғўзаларини чилиши ишлари жадал суръатда олиб бормоқда. Барқ уриб ўсган ниҳолларда ҳосил нишонлари мўл. Ҳар туп ғўзада 7—8 тадан бўлиқ кўсак бор. Шона ва ғўллар кўпаймоқда.

Заршунослар жорий йилда ҳар гектар ердан 35 центнерлик маррани қўзлаб меҳнат қилишайпти. Тажрибали сувчи ва моҳир механизаторлар ниҳолларга ўз вақтида ишлов бериб, обихаётга қондиришмоқда. Ўз ҳамкасбларига ўрнал Насриддинов, Муҳаббат Ғойинова, Ирода Шукурова ва Мукаррам Турсуновлар ўзаро муСОБАқилиб, ҳар бири кунига 1,5—2 гектар майдондаги ғўзаларини чилишмоқда.

Меҳнаткашларининг дам олиб, ҳордиқ чиқариш учун шартон яратилган. Далачиларнинг оғирини енгил қилиш, уларга қулайлик яратиш мақсадида туман матлубот жамияти томонидан кўчма дўкон ташкил қилинган. Шунингдек маданий хизмат ва тиббий амбулатория ҳам меҳнаткашларга хизмат кўрсатмоқда.

С. ҚОДИРОВ.

Иш давомидида махсус тозаловчилар билан пичоқчи топириш, чархлаб туриш иш унуми ва сифатини оширатиш. Чилиш учун ишлатилган вақтда чопиқ агрегатининг юриш тезлиги соатига 5 километрдан ошмаслиги керак. Акс ҳолда ғўзалар кўпроқ шикастланади.

Юқорида кўрсатилганларга тўла амал қилиб, ғўзани чилишнинг қатор ораларида ишлов бериш билан бир йўла бакарисла, ҳосилга ҳосил қўишнинг ердан беради. Бунинг устига у 30—40 нафар кишини оғир қўл меҳнатидан озод қилади.

Р. БОИМАТОВ.

Ўзбекистон қишлоқ ҳўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш институтининг муовини, техника фанлари доктори.

А. ҚОРАХОНОВ, бўлим бошлиғи, техника фанлари номоди.

ҲАОЛЛАР ЙИҒИЛИШИ

Сурхондарё вилояти ҳўкимлигида фаоллар йиғилиши бўлди. Унда иқтисодий ислохотнинг бориши ва халқ ҳўжалиги тармоқларининг 1993 йил биринчи ярмидаги иш якунлари муҳокама этилди.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон Президенти Ислам Каримовнинг ана шу масала юзасидан Ўзбекистон Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишда сўзлаган нутқида баён қилинган видеотасвирни кўрдилар. Шундан кейин вилоят ҳўкимини Н. Норалиев мазкур нутқида Президент баён этган фикрлар асосида вилоятини ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг жадаллаштириш вазифалари тўғрисида маъруза қилди.

Йиғилишда сўзга чиққанлар ҳўжалик юритиш шакллари тақомиллаштириш, корхоналарни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, янги иш ўринларини ташкил этиш масалаларига эътиборни қаратдилар.

Ургачда ҳам вилоят фаолларининг иқтисодий ислохотни бориши ва халқ ҳўжалиги тармоқларининг 1993 йил биринчи ярмидаги иш якунлари муҳокамага бағишланган йиғилиш бўлди. Вилоят ҳўкимини М. Жуманиев шу ҳақда маъруза қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси Б. Алламуродов қатнашди.

Андижонда вилоят фаоллари йиғилиши бўлди. Унда вилоят ҳўкимини Қ. Обидов 1993 йил биринчи ярмида қишлоқ ҳўжалигининг иш якунлари ва Ўзбекистон Президенти Ислам Каримовнинг республика Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган мажлисида сўзлаган нутқида қўйилган вазифалар ҳақида маъруза қилди.

Музокарада сўзга чиққанлар вилоятда халқ ҳўжалигининг деярли барча соҳаларида ижобий силжилар юз бергани, айни вақтда муаммо ва камчиликлар ҳам мавжудлигини таъкидлаб, ижтимоий-иқтисодий ривожланиш жадаллаштириш, ҳўжалик юритиш шакллари тақомиллаштириш, янги иш ўринлари ташкил этиш қўнғилдагидек эътиборни қаратдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Бosh вазирининг ўринбосари Т. Мирқубов сўзга чиқди.

ЎЗА.

ИЛМИЙ АНЖУМАН ИШ БОШЛАДИ

Тошкентдаги Жаҳон иқтисоди ва дипломатия университетида ЮНЕСКОнинг таълими режалаштириш институти билан тузилган, ўзаро шартномага мувофиқ «Таълимни режалаштириш, инсоннинг имкониятлари ва аҳолининг иқтисодий мавзуга бағишланган халқаро илмий конференция иш бошлади.

Ўзбекистон Республикаси ташки ишлар вазирини, университет ректори С. Саидқосимов анжумани очар экан, меҳнат ресурслари ҳақида улардан фойдаланиш, аҳолини иш билан таъминлаш, уларнинг малакасини ошириш, таълим-тарбияни режалаштириш ва замонавийлаштиришдек минтақамизнинг долзарб масалалари юзасидан фикр алмашиш учун таширф буюрган меҳмонларга, тадбир ташкилотчиларига миннатдорлик изҳор этди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистон Республикасидаги доимий вакили Холид Маллик анжуман ишига муваффақият тилиди.

Илмий анжуманда қатор хорижий мамлакатлар, Марказий Осиё давлатлари олим ва мутахассислари, республикамиздаги олий ўқу юрталари, илмий тадқиқот институтларида вакиллар, илм-фан намояндалари иштирок этишмоқда.

Конференция шу йил 14 августга қадар давом этади.

(ЎЗА).

ҒЎЗАНИ МАШИНАДА ЧИЛПИШ

• Мутахассис маслаҳати

қалинлиги гектарига 90 — 100 минг бўлса, чилишнинг ҳар бир тупда 15—16 ҳосил шох пайдо бўлганда, агар кўчлардан сийракроқ бўлса, 17—18 ҳосил шох пайдо бўлганда ўтказган маълум. Кеч экилган, кўчат сони 100—120 мингдан ошмиқроқ бўлган ғўзаларда эса 14—15 ҳосил шох пайдо бўлганда ўтказса бўлади.

Кўп йиллик кузатишлар натижасига кўра, ғўзани чилиш мuddати июлнинг охири, августнинг бошига тўғри келади. Лекин бу йилги шартонда чилиш мuddатини ҳар бир пайкални ривожига қараб белгилаш керак. Бу муҳим агротехник тадбирни кўпчилик ҳўжаликларида кўч қучида бажарайтирлар.

Ваҳоланки, саноатимиз бу тадбирни машинада бажариш учун чопиқ агрегатларига

осилиб, қатор орасига ишлов бериш билан бирга ғўзани чилиб кетадиган ЧВХ—4, ЧВХ—3, 6, ЧХТ—4Б маркали мосламаларни қўллаб ишлатиб чиқариб, ҳўжаликларини керагича таъминлаётди. Бу мосламаларнинг ишчи аъзолари тракторнинг олдинги қисмига осилади. Бунда пичоқлар орасидаги масофа 87 сантиметр ва туп йўналишгирчалар (кустонапривител) орасидаги масофа 90 сантиметрга тенг бўлиши керак. Чеканка мосламаси осилдиган тракторнинг техника ҳолати талабга жавоб берадиган бўлиб руллар, тормозлари ва гидравлик тизими яхши созланган бўлиши лозим.

Далага чиқидан олдин

ҳатто заводдан янги келган мослама бўлса ҳам, албатта, пичоқларини чархлаб, тасмаларининг тараглигини сошлаб, карданларини мойлаб, сўнгра ишга чиқариш керак. Мосламашини асосий ишчи аъзоси бу пичоқлардир. Шунинг учун ҳам дала шартонига қараб, пичоқларнинг юриш баланглигини аниқлаш керак. Бунинг учун ҳар бир пайкални айланиб, камиди 10—15 жойдан ҳар бир тупдаги кўсак ва ҳосил шохларни сонини ҳамда бўйини ҳисоблаб чиқишимиз керак. Сўнгра ҳосил шохларни етарли бўлса, пичоқнинг ўртача баланглиги белгилаб ўрнатилади. Ғўзани механизм ердами

Бу йил Хоразм вилояти деҳқонлари қийин об-ҳаво шартонда мўл пахта ҳосили етиштиришга уринмоқдалар. Ҳозир ҳамма туманларда бошланган деҳқонларнинг ўзаро текшириш ишлари ҳам шу мақсадга қаратилган.

Айрим кишилар ўзаро текшириш эскирган тадбир деб ҳисоблайдилар, лекин пахтакорларнинг фикри бундай эмас. Чунки, касбдош-

ЎЗАРО ТЕКШИРИШ ДАВОМ ЭТАДИ

ларнинг бегараз маслаҳатлари бебаҳо ёрдам бўлади. Масалан, ўзаро текшириш бригадалари Қўшқўрғон, Янгибозор ва Гурлан туманларидаги бир қанча ҳўжаликларида кўпгина камчиликлар борлигини аниқладилар. Чу-

нончи, бу ерларда навбатдаги култивация ўтказиш кечикмоқда. Бу агротехника тадбири ўз вақтида амалга оширилмаса, мўл ҳосил етиштириш қийин.

Ўзаро текшириш бригадаларининг иш тугатганидан сўнг қамчиликларни бартараф этиш юзасидан биринчи навбатда амалга ошириладиган чора-тадбирлар жадвали тузилди.

(ЎЗА мухбири).

Ғўзани чилиш — ўсимлик олган озуқани тўғри тақсимлаш ҳўсобида кўпроқ ҳосил йиғиб, эртанишар, машинабон пахта етиштиришга қаратилган муҳим агротехник тадбирдир. У факат мuddатиди, сифатли ўт-назилгандагина ўз самарасини беради. Айниқса, бу йилги шартонда, яъни кўчлардаги табиат инжиқларини сабабли қатор майдонлардаги ниҳоллар шикастланди. Айрим далалар бўзуб экилади.

Натижада ҳозирга келиб битта ҳўжаликнинг ўзидида учта-тўртта бўлиқ кўсак олган пайкаллар билан қатори экингина гуллаб кўрак тугатган ғўзалар ҳам бор. Шу сабабли ғўзани чилишнинг қатор ораларида ишлов бериш билан бирга ўсимлик ҳолатига қараб табақалаб ўтказиш керак. Ўрта толали ғўза навларини чилиш мuddатини аниқлашда ҳар бир гектардаги кўчат қалинлигига натижа эътибор бериш лозим. Агар пайкалда кўчат

Бу ҳақда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси йиғилишида таъкидланган эди

Туманимиз меҳнат аҳли Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 27 июль куни бўлиб ўтган йиғилиши руҳи билан ишмоқда. Унда халқ хўжалиги тармоқларининг шу йил биринчи ярмидаги иш якунлари ҳамда кўпчилиги ўйлангандан ўта муҳим, ҳаётий масалалар ҳусусида аҳолига аниқ бори. Президентимиз раҳбар бурчи, масъулияти ҳақида алоҳида тўхтади, қимматли йўл-йўриқ, маслаҳатлар берди. Буларнинг ҳаммаси бизни ўйлашга, мушоада юритишга даъват этди. Фаолиятимизга танқидий нуқтаи назардан ёндошиб галдаги вазифаларни аниқ белгилаб олдик.

«Замон билан ҳамқадам бўламан деган раҳбарнинг вазифаси — одамларга ишлаб, даромад қилиш учун шароит яратиб бериш, шу йўл билан уларнинг моддий фаровонлигини оширишдир. Акс ҳолда, уларнинг ислохотлардан ихлоси қайтади, эртанги кунга бўлган ишончи сусаяди».

Йиғилишда алоҳида урғу бериб айтилган ана шу сўзлар гоёт ҳаётийдир. Қишлоқ хўжалиги Ўзбекистон иқтисодиётининг кенг қўламини, ҳал қилувчи бўлинидир. Тақдиримиз кўп жиҳатдан худди шу соҳанинг қандай ривожланишига боғлиқ. Шундай экан, биз — раҳбарлар, фермерлар, барча ишбилар-

этилаётган замонавий буюлар учун ўз ҳисобидан 88 минг сўм ажратди. Деҳқон (фермер) хўжаликлари фаолиятини ривожлантириш мақсадида деҳқончилик-тижорат банки ишбилармонларга бериладиган қарз пулини 1 миллион 9,3 минг сўмга кўпайтирди. Эндиликда деҳқон (фермер) хўжаликлари шахсий ҳисобидида маблаг 3 миллион 157 минг сўмдан ошди. Янши ишлардан бири туман деҳқончилик-саноат банки ҳузурида ишбилармонларнинг «Тадбиркор» акционерлик тижорат банки барпо этилганлигидир. Уларга машиналар, анжомлар, асбоб-ускуналар саноатга беришмоқда. Шунингдек, давлат хўжаликлари қўрғонларида чорва молларини сунъий уруғлантириш ва уларга ветеринария хизмати кўрсатиш пунктлари ташкил этилди.

Ҳокимлик ҳодимлари илҳом борица кўпқон одамлар орасида бўлишга, уларнинг ҳаёт аҳтиёжларини чуқурроқ билишга, муаммоларни жойида ҳал этишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Эшпунос, чорвадор буюнчу соҳибкор Президентимизнинг «Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари ва қишлоқ жойларидан яшовчи бошқа фуқароларнинг шахсий ёрдамчи хўжаликларини янада ривожлантиришга оид қўшимча тадбирлар тўғрисидаги» фармони бекиёс аҳ-

ОДАМЛАР ТУРМУШИНИ ЯХШИЛАШ—ЭНГ МУҲИМ ИШИМИЗ

монларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаб, ташаббускорлик йўлидаги голларни бартараф этишмиш даркор. Ўртаб-шумиз фермерлик ҳаракатининг аҳамиятини икки вилоят мисолида аниқ-равшан ифодалаб берди. Туман ҳокимлиги Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Деҳқон (фермер) хўжаликлари янада мустақамлаш ва тадбиркорлик фаолиятини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш тўғрисида»ги фармонини ижид бажаришга ҳаракат қилипти. Хусусан 2.300 гектар ер фонди ажратилиб, хайрли ишга қўл урган фидокорларга не-ракли миқдорда ер бериш масаласини кўриб чиқиш учун доимий комиссия тузилди. Натияжада фермерлар сони анча ортди. Агар 1992 йилда 18 та деҳқон (фермер) хўжалигига 295,5 гектар ер ажратилган бўлса, жорий йилнинг биринчи ярми йилдаги оилавий фермерлар еттига қўлайиб, улар сони 68 та га этди. Жами 614 гектар ер ажратилди. Ўтган йили улар томонидан 404 тонна сўт, 59 тонна гўшт сотилган. Бундан ташқари 817 тонна беда пичи, 203 тонна максажхори дони, 533 тонна полиз, 122 тонна сабзавот маҳсулотлари, 4 тонна ерғоқчи каби неъматлар еттиштирилди. Сўнгги уч ой ичида эса 99 тонна сўт, 23 тонна гўшт топирилди. Ҳозирги кунда деҳқон (фермер) хўжаликларида 1.340 бош мол (шундан 504 таси сиғир) парвариш қилинмоқда.

Эгамкул Мавлонов номи туманда алоҳида ҳурмат билан тилга олинди. У бошқил оилавий ферма аъзолари бу йил қариб 100 тонна сўт топиришмоқчи. «Манас» давлат хўжалигидан — С. Сентбекова бошқил фермерлар шу йилнинг тўрт ойида истеъмолчиларга 4 тонна гўшт етказиб беришди. Ҳозир улар қараморда 40 бош қорамол, 70 дан зиёд қўй-қўзи бор. Қувончлиси шунки, С. Сентбекова саховат кўрсатиб болалар боғчаларига 150 минг сўмлик совға инъом этди. Хўжаликда бунёд

мият касб этаётганлигини миннатдорчилик билан таъкидлашмоқда. Бунга қўйидаги рақамларда ҳам кўрса бўлади. 1993 йилда ҳар бир оилага 0,25 гектар, жами 1.200 гектардан зиёд ер майдони ажратилди. Томорқаларга биринчи навбатда бўғдой, мош, ерғоқ, қовун-тарвуз, максажхори экилмоқда.

Шахсий ёрдамчи хўжаликлари бўлган деҳқонларга молиявий ёрдам кўрсатиш ҳам чакимас. Шахсий томорқа эгалари уюшмаси томонидан 33 нафар деҳқонга узоқ муддатли имтиёзли кредит берилди, бешта кичик қорхона ташкил этиш учун 1 миллион 412 минг сўм, акратилган. Шу йил июнь ойининг охирида яна бир мадд кўрсатилди. Томорқачилар ўз маҳсулотларини бемалол сотишлари учун барча қўлайликларни яратишга ҳаракат қилияпти.

Неъмат еттиштиришни кўпайтириш учун сугориладиган ерларни таъмирлаш, янги ерлар ўзлаштириш керак. Бу йил 875 гектар, 1994 йилда эса 700 гектар қадимдан сугориладиган майдонларни таъмирлашни режалаштирганмиз. Бунинг учун керакли маблаг акратилган. «Дўстлик», «Оқ олтин» давлат хўжаликларида вертикал дренаж қўйилипти. Илгорлар тажрибаси, фан ютуқлари тобора кенгроқ жорий этилаётганлиги туфайли бебаҳо бойлик — ерга бўлган муносабат тубдан ўзгармоқда.

Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишда барча тармоқни бирдек ривожлантириш зарурлиги унқилиди. Энди фақат пахтага кўз тиккан мақсадга эришолмайди. Ҳамма нарсга ўзимиздан чиқиши керак. Биз дон еттиштиришни кўпайтиришга ҳам эътиборни кучайтирдик. Бу йил 2.352 гектар майдонга бўғдой экилди. Бу ўтган йилдагидан 885 гектар кўп. Соҳа кишиларининг фидойи меҳнати туфайли давлатга дон топириш режаси муваффақиятли ўринлатилди. Қишлоқларимизда ун тегиримонлари ишламоқда. Аҳолига арзон нархда бўғдой

тарқатилмоқда. Буларнинг ҳаммаси бозор қийинчиликларини енгиш, одамлар кайфиятини кўтаришда муҳим омил бўлмоқда.

Ҳозирги кунда хусусийлаштириш масаласи энг долзарб масалалардан бири бўлиб турибди. Хусусан, аҳолига маънавий хизмат кўрсатиш бirlашмаси бўйича 6 ойда режадаги 4 та ўрнига 7 та қорхона хусусийлаштирилди. 2 тасининг ҳужжатлари тайёр. Тайёрлов қорхонаси бўйича эса 5 та қорхона хусусийлашди. Маҳаллий саноат, матбуот жамиятида ҳам муҳим иш жонлангандир. Тумандаги умумий уй-жой фонднинг 1.176 хонадони маҳаллий давлат ҳокимияти органларида, 5.141 хонадон эса хўжаликлар, қорхоналар ва муассасаларга қарашлидир. Ҳозирча маҳаллий давлат органларида қарашли хонадонларнинг 1.120 таси хусусийлаштирилди. «Ўзбекистон 50 йиллиги», Ленин номи давлат хўжаликларида муҳим масалаларга маъмулият билан киришилди. Бироқ 57-маҳсул ихтисослашган кўча колонна ҳамда бошқа қатор жамоаларда хусусийлаштиришнинг бориши талабга жавоб бермапти.

Президент фармонларининг шарофати туфайли чорвачиликни барқарор ривожлантириш юзасидан сўнгги вақтларда аниқ тадбирлар амалга оширилмоқда. Аксарият хўжаликларида тармоқ янши ривожланишда. Тумандаги 3 та сўт-товар фермаси шахсий мулк қилиб берилди. «Ўзбекистон 50 йиллиги» давлат хўжалиги фермаси «Зарафшон» акционерлик жамиятига айлантирилди. Бош зоотехник 3. Қувондиқов унинг раиси этиб тасдиқланди. «Дўстлик» давлат хўжалиги фермасида ҳам шундай янгиликка қўл урилди. Ишинг бориши тўғри йўл танланганлигини кўрсатмоқда.

Ҳаётимиздаги яна бир ижобий ҳусусият — иқтисодиётни бошқариш усулини ўзгартирилганлиги, маъмурий-бўйруқ-

бозлик ўрнини ўз-ўзини бошқариш таъмоили этилаётганлигидир. Кенгашда таъкидланганча, мамлакатимизда тадбиркорлик ва кичик бизнесни ривожлантириш мақсадида маҳсул байк очилди, алоҳида жамғарма тузилиб, Вазирлар Маҳкамаси томонидан маъмур соҳани тарқатиш эътириш учун 500 миллион сўм маблаг ажратилди.

Туманимизда ҳокимнинг биринчи муовини А. Жақселиқов бошчилигида ўтказилаётган тадбиркорлар йиғилишида кичик қорхона раҳбарлари, кооператив раислари, хусусий дўкон бошлиқлари иштирок этмоқда. Унда у ёки бу қорхона, ташкилот раҳбари ҳисоботи тингланганди. Бу муҳим ишга намунада ташкил этиш юзасидан ўрнили тадбирлар белгилаш, уларни ижид амалга ошириш имконини бермоқда. Сўнгги йилларда Дўстлик туманида 46 та кичик қорхона, 7 та ширкат, 13 та брокерлик бирлашмаси, 26 та хусусий дўконлар очилди. Хўжаликларда цехлар ишламоқда. Қосим Раҳимов номли давлат хўжалигида 14 та, «Оқ олтин»да 11 та, «Манас» давлат хўжалигида эса 7 та цех фаолият юритмоқда. Умуман уларнинг сони 70 дан ошди. Цехларда истеъмол моллари ҳамда хўжалик учун керакли жиҳозлар тайёрланмоқда. Айниқса макрон, пишлоқ, мой, ун каби неъматларни ўзимизда тайёрлаётганлигимиз одамларни қувонтирмоқда. Ҳозирги кунда керамзит, оҳақ, бўёқ каби материаллари кўпайтириш ҳусусида бош қўтаришмоқда.

Хонадонлар ва давлат хўжаликлари ичимлик суви ва табиий газ билан таъминланиши фаровонлик рамзидир. Ҳозирги кунда Дўстлик шаҳридаги 2-микрорайон аҳолиси учун 6 километрлик қурулур тортилмоқда. Кенг ҳажмда таъмирлаш ишлари олиб боришмоқда. Қувончлиси шунки, давлат хўжаликлари зангори олов ва водопровод суви билан тўла таъминланган.

Ҳозирги кунда икки интимионий мустақамлаш, ҳар бир иш жойида соғлом, ижобий муҳит яратиш, иқтисодиётни оқсантириш асосий вазифалардан. Туман ҳокимлиги таъминотида узишлар бўлмаслиги учун астойдил ҳаракат қилияпти. Савдода қаттиқ тартиб ўрнатиш жуда муҳим. Бонси бу одамлар кайфиятига таъсир этувчи муҳим бўлибди. Матбуот жамияти ҳамда умумий овқатланиш қорхоналарида нарх қўламликлари бўйича тафтиш ўтказилди. Оқибатда баъзи ерларда ўзибўларчилик, қондага иди иш юришти ҳоллар содир этилаётганлиги аниқланди. Айрим савдо шохобчаларида маҳсулот нархи ўзбошимчилик билан ошириб юборилган. Айбдорларга тегишли чоралар қўйилди. Биз ғамхўрлиқни талабчанлик билан қўшиб олиб бориамиз.

Юқорида дастлабки қувончли ўзгаришлар ҳақида тўхтадик. Шубҳасиз, ҳали туман ҳокимлиги фаолиятида камчиликлар, ечимини кутаётган муаммолар бор. Муҳими, барча буни қалбдан ҳис этмоқда.

Вазирлар Маҳкамасининг йиғилишида таъкидланганидек, бизда бозор иқтисодиётининг пойдевори — давлат тасарруфидан ташқаридаги мулк пайдо бўлди. Бу, табиийки, кўп тармоқли иқтисодиётни шакллантиришда муҳим аҳамият касб этди. Хусусийлаштиришнинг ҳуқуқий асослари яратилди. Бу иш уй-жой, қишлоқ хўжалиги, маънавий хизмат, савдо соҳаларида жадал сўрашлар билан амалга оширилмоқда. Энди ҳамма гап интилишда, ўзлаштирилган ислохотлар ҳар бир бўғмага етиб боришидадир. Биз — раҳбарлар олдида гоёт масъулиятли вазифалар турибди. Юзмиз ёруғ бўлиши учун бутун куч, имкониятни одамлар турмушини яхшилашга қаратмоғимиз даркор.

Қўлмирза ҚАМБАРОВ,
Дўстлик тумани ҳокими.

Ветеринария хизмати

Даволашнинг самарали усуллари

Ўзбекистон шароитида қорамоллар, айниқса, қоридан келтирилган зотли молларда учрайдиган тейлероз, бабезиоз ва пироплазмоз деб аталувчи қон касалликлари жумҳуриятимиз чорвачилигида кенг тарқалган бўлиб, ундан жуда катта иқтисодий зиён кўришмоқда.

Хўш, бу касалликларга қарши курашишнинг усуллари қандай? Қон касалликлари қўзғатувчилар, уни молларга юқтирувчи каналари, уларнинг ўзаро муносабатларини ўрганиш, шу туфайли пайдо бўладиган хасталикнинг олдини олиш борасида талайгина ишлар амалга оширилмоқда.

Авалло, хасталикни юқтирувчи каналарни қириш усули устун қилиб қўйилди. Касалликнинг олдини олиш учун хлорофос севин, дитром, цидрин, рулен, корал, байтеск, бактин, дитон, диазинон, дурбан, трихлор-метафос-3, фталафос, дикрезил, байгон ва бошқа заҳарли моддалар эритмаси билан чорва молларига ҳафтада бир марта кимёвий ишлов бериш усули жорий этилган.

Аммо бу тадбирларнинг самараси кутилгандек бўлмади. Ўз-ўзидан равшани, заҳарли ҳашаротлар ва каналарга қарши қўлланилган кимёвий моддалар таркибиде заҳарли моддалар ҳам мавжуд. Шундай бўлган, кимёвий бирикмалар қўлланилганда фақат зараркундаларгагина эмас, шу билан бирга фойдали жонотлар ва инсон саломатлигига ҳам зарар келтиради. Бунинг устига касаллик чекимиди, аксинча қўлайиб бораверди. Натияжада қимматбаҳо зотли молларнинг нобуд бўлиши қўлайиб, уларнинг барча кўрсаткичлари сифат ва миқдор пайсаяиб кетди.

Шундан сўнг олимлар пироплазмоз, бабезиоз ва тейлероз касалликларига қарши эмлаш усулларини яратти. Бироқ бу усул ҳам қириш ҳажмида ишлаб чиқариш тажрибаларидан нарсига ўтмади. 1974 йилгача қон касалликларидан пироплазмоз ва бабезиознинг олдини олиш ҳамда даволаш учун қўлланиладиган кимёвий препаратлар бор эди. Нихотат Москвадаги экспериментал ветеринария ва Ўзбекистон ветеринария илмий-тадқиқот институтлари олимларининг кўп йиллик илмий изланишлари натижа-сида молларни тейлероз касаллигидан омон сақлаб қолувчи юқори самарали вакцина яратилди. Саноат усулида ишлаб чиқарилаётган бу дор билан эмлаш олдинги заҳарли моддалар пуркаш миқдорини 7—8 мартага камайтириш билан бирга, пода-ферман бу хавфли касалликдан бутунлай софайтириш имконини беради.

Хўш, шундай экан, бошқа жумҳуриятлардан келтирилётган қора-ола, швиц, эстон қизили, семантал зотли моллар ва улардан олинаётган бузоқлар ёшига етмай туриб қўллаб нобуд бўлаётганлигига сабаб нима? Тейлероз касаллигини узил-кесил чекитирувчи бизнинг

вакцинамизни Москвадаги биомобинат ишлаб чиқаради. Бутунги кунда шу шифобахш дорини Москвадан келтириш ишлари ҳам мушкуллашди.

Таъкидлаш керакки, қоридан қадар жумҳуриятимизда салкам 1 миллиондан ортиқ қорамол тейлерозга қарши эмланиб, ана шу хавфли касалликдан омон сақлаб қолинди. Бу тадбир чорвачилигимизни неча юз миллион сўмлик иқтисодий зарар қиришдан асради. Бу ветеринария фани ва амалиётида хизмат қилаётганларнинг ҳамкорлигида фаолиятининг катта ютуғидир. Бу борада Қамбаров, Сурхондарё, Тошкент вилоятлари ва Қорақалмоғистон жумҳурияти чорвадорларининг амалга ошираётган ишлари ибратлидир.

Хуллас, қорамолларни қон касалликларидан тўла сақлаб қолиш учун эндиликда бу хасталикларга қарши курашиш тадбирлари ва воситалари мавжудлигини ҳар бир мутахассис ва раҳбар, барча чорвадорлар билишлари ҳамда унга тўла амал қилишлари керак.

Жумҳуриятимизнинг табиий иқлими, эпизоотология ҳолати ва хўжалик шароитларини ҳисобга олган ҳолда, пироплазмоз, бабезиоз ва тейлероз-қон касалликлари кенг тарқалган молхона ҳамда йилловларда шу хасталикларга мойил бўлган қорамолларни ноябрь ойидан март ойига қадар бўлган даврда тейлерозга қарши эмлаш тавсия этилади. Ҳаётнинг иссиқ-салқин келишига қараб март-апрел келишида ёки моллар йилловга чиқариладиган 12—15 кун ўттича, яъни жониворлар танасига касаллик қайирувчи каналар ёпишганлиги аниқлангандан сўнг ёки бериш препаратининг 7 фозини эритмасидан молнинг вазни ҳисобига 5 миллиграмдан тери остига юборилди. Кейинчалик зарурат сезилганда, бу тадбир июль-сентябрь ойларда такрорланади. Каналарга ёпиш молларни, чўмилтириш ҳар сафар азидин ёки беринил дориси ишлатилгандан сўнг амалга — оширилгани керак. Шунда пироплазмоз, бабезиоз касаллигининг олди олиниб, молларда бу касалликларга қарши иммунитет — энгиз ўтиш омили ҳосил бўлади.

Ана шу усулда кейинги йилларда Сирдарё, Жиззах ва Тошкент вилоятларида 120 минг қорамол бир йўла ҳар учалта касалликдан омон сақлаб қоллинди. Энг муҳими, бу йили усул подларини соғломлаштириш билан бирга, атроф муҳит ва инсон саломатлигини муҳофаза қилишга ҳам имконият туғдиради.

И. РАСУЛОВ,
Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясига қарашли Ўзбекистон ветеринария илмий-тадқиқот институтининг Тошкент эпизоотология бўлими мудири.

МОЙЖУВОЗ
ИШГА ТУШИДИ

Бозор иқтисодиёти муносабати билан тадбиркорликка кенг йўл очилди. Илгари ҳосилот бўлиб ишлаган Рустам Холматовнинг қўлида халқ учун зарур бўлган маҳсулот тайёрлаш истаги туғилди. Ойла аъзолари ва қариндошлари билан маслаҳатлашиб, кунжуддан жой тайёрлайдиган жувоз очди. Айтиш пайтда Холматов туманининг Абу Али номидаги жамоа хўжалигида тайёрлана-

Езёнов районидида «Хонобод» жамоа хўжалиги сўт-товар фермасининг чорвадорлари мўл-кўл чорвачилик маҳсулотлари еттиштиришга ҳаракат қилишмоқда. Чорвадорлар ўртасидаги муносабатда молбонор Абдумажид Хайиталиев ҳамда механизатор Абдусаттор Маъруповлар пешкадамлик қилишмоқда.

СУРАТЛАРДА: механизатор А. Маърупов ва А. Хайиталиевларни кўриб турибсиз.

У. ҚУШОҚОВ олган суратлар.

ҚАЛБЛАРДАН ЧУҚУР ЖОЙ ОЛДИ

Асли касбий муаллимлик. Узоқ йиллар мактабда ёш авлодга таълим-тарбия берди. Ўқувчиларини билим, одобли, меҳнатсевар бўлиб вонга етишларига астойдил интидиди. Шукр, меҳнатларини зое кетмади. Шогирдларининг аксарияти давлатимиз равақи йўлида ҳалол меҳнат қилмоқда.

Ўқитувчи гапларига ўзи амал қилганига ўқувчи қалбига етиб боради. Қишлоқ муаллимида бўш вақт бўлмайди. У дарсдан бўш пайтларда албатта, бирон касб билан шуғулланади. Меҳ учун чорва жон-дилим. Президентимизнинг фермерлик

ҳаракатини ривожлантириш тўғрисидаги ҳаётбахш фармони гайратимга гайрат қўшди. Фермер бўлишга аҳд қилдим. Касби райо «Пахтакор» давлат хўжалиги раҳбарлигига учрадим. Улар ниятини маъқуллашди.

Хўжатларни расмийлаштириб енг шимариб ишга киришдим. Ўн гектар ер олдим. Хўжалик илтимосини қондириб бизга Т-28 трактор, тележка, «КРП-1.5» мосламасини сотди. Техник

кангиз бўлса ишнингиз осон кўчади. Асосий эътиборни озуқа заҳирасини мустақамлашга қаратдим. Фермер хўжалигимиз иштиёридаги жониворлар бош сони аста-секин қўлаб борди. Ҳозир 40 бош қорамол, 15 бош сиғир, 50 та қўй ва битта отимиз бор. Бултур давлатга 20 тонна сўт, 3,7 тонна гўшт топширдик. Фазли қишлоқни марказидаги дўконда 700 килограмм гўштни ҳамқишлоқларга арзон нархда сот-

дик. Бу йил ярим йиллик шартномани ҳам муддатда адо этдик. Совлиқлардан қўзи олиш қўлидагидек бўлди. 35 дона сифатли қоракўл тери олдим. Айти қуналарда ҳар говмишдан соғиб олинаётган сўт 9—10 килограммини ташкил этапти. Мўлжалимиз йил охиригача 30 тонна сўт ва 10 тонна гўшт етиштириш. Бунга имкониятлар етарли.

Президентимиз И. А. Ка-

римовнинг Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг йиғилишидаги маърузасини биз — фермерлар ҳам зўр қизиқиш билан тингладик. Давлатимиз бошида шундай оқил, одил ва дадил инсон турганини ўйлаб дилдан қувондик. Айниқса, «шу йилнинг биринчи ярмида етиштирилган гўштининг 68 фойзи хусусий ва фермер хўжаликлари ҳис-

сўзлари қўлигимизни кўтариб юборди. Чунки бунда озгина бўлса-да, меннинг ҳам улусим бор. Демак, хусусийлаштириш ва фермерлик ҳаракатига кенг йўл бериш даркор. Иқтисодий ислохотлар давр синиқидан муваффақиятли ўтмоқда. Истагим, баъзи лоқайд раҳбарлар энди бундан тегинли хулоса чиқаришсин. Ўртаб-шумиз

гурур ила айтган сўзлари доним ёдимизда турсин: «Биз дунёда ҳеч кимдан кам эмасмиз!».

Санд АВАЗОВ,
фермер, Касби райони.

«Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош конвейерига «ХМ-01» маркали тракторга тиркаб ишлатиладиган биринчи пахта териш машиниси йиғилди. Қўриниши жиҳатидан у қўллаб ишлаб чиқарилаётган икки қаторли агрегатлардан фарқ қилмайди. Икки аппаратлари ҳам, деталлари ва узеллари ҳам деярли бир хил, лекин...

Ана шу лекин кўп нарсани низоҳлайди. Энди завод ҳодимлари пахта териш машинасини ўрнатиш учун тракторларни қисмларга ажратилишларига ҳолат қолмади. Янги пахта териш машинасини ҳар қандай эндиликда тракторга тиркаб ишлатиш мумкин. Бункери эса олдинги машиналарга нисбатан бир ярим барабар каттароқ. Шунга қарамай, машина бункери «оқ олтин» билан тезроқ тўлади. Янги машина қўллаб ишлаб чиқарила бошлагач, буюртмачилар ҳоҳишига кўра, ун

трактор билан ёки тракторсиз сотиб олишлари мумкин. — Лекин ишмиш осон эмас, — дейди бирлашма бош директорининг ишлаб чиқариш бўйича ўринбосари Н. А. Зиниов — Бу машиналар пахтакорлар учун зарурлигига ишончим қомил. Аммо, завод уларни қўллаб

тайёрлай олмайди. Бу йил далада синаб кўриш учун ўн иккита машина ишлаб чиқармоқчимиз. Улар Ўзбекистон вилоятларига ва... Исроилга қўйилади. Янги машинани синаб кўриш — зарур иш. Республикада пахтакорларда синалиши — табиий, лекин машина хорижий мамлакатларда

ўзини қандай кўрсатиши, қанчалик реишабелли бўлиши жуда муҳим... Бозор иқтисодиётига ўтиш мунтазам равида янгилик излашни, таниқли фирмалар билан амалий ҳамкорлик қилишни талаб этади. «ХМ-01» пахта териш машинасини пахтачилик машиналари бўйича республика давлат

конструкторлик бюроси ҳодимлари «Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги» бирлашмасининг муҳандислари билан биргаликда яратиб беришга жамоага бир неча ой ичида дастлабки машинани тайёрлади. У вақтларда махсус конструкторлик бюроси ҳам завод оладиган фойдага ше-

рик бўла олмасди, шу сабабли ўз қўли билан ясаган машиналарни бошқа мамлакатларда синаб кўришга ҳаракат ҳам қилмасди. Энди назит бутунлай ўзгарди: Исроил ишбилармонлари билан алоқа йўлга қўйилди. Мана энди янги машинани шу мамлакатда синаш мумкин. Ўзбекистонда ясалган тирмама пахта териш машиналарига Исроил Американинг машҳур «Жон дир» фирмаси ишлаб чиқарадиган горизонтал шпинделли иш-

чи аппаратлари етказиб беради. Исроилда ана шундай машиналарни йиғдиладар. Бизда эса вертикал шпинделли машиналар ишлаб чиқарилади. Сўнгги биргаликда тайёрланган ана шундай машина пухта текширилади. Синовлар муваффақиятли бўлса, «Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги» бирлашмасида қўшма қорхона барпо этиш учун чинакам имконият вукужда келади.

ЎАА мухбири.

СУВ-ҲАЁТ МАНБАИ

Сув экиннинг жони део, бекиз айтмаганлар. Айниқса, гўза парвариши масъулиятли ёзлаги кирган жазирада бу кунларда ўсимликлар сув билан тирки.

Ғўза чанбаб қолмасин учун деҳқон туну кун ҳушбо, пайкал тепасидан бери келмайди. Ҳўжаликларга обиҳаёт етказиб беришга мутасадди гидромелиораторлар ҳам тўлиб оқаётган ариқ ва каналлар, сув тақсимлагич иншоотлари тепасида посбонлик қилиб, деҳқоннинг қувонч ва ташвишга бирдек шерик.

Чиноадаги сув ҳўжалиги бирлашмаси аъзолари шу кунларда райондаги 11 та жамоа, 3 та давлат ҳўжалигига, бир нечта таъшилот ва уюшмаларга сув таъминоти хизмати кўрсатяптилар. Айни чоғда улар Янгийўл

районидаги қатор ҳўжаликлари, шунингдек, қўшни Қўзғистоннинг чегарадош ҳўжаликларини сув билан таъмин этмоқдалар.

Бирлашма тасарруфиди бўлган канал ва ариқлар тўла бетонлаштирилган. Обиҳаётнинг бир томчиси ҳам беҳудуга исроф бўлмасдан экинзорларга етиб бориши учун барча тадбирлар амалга оширилган. Мазкур ўзлардан шу кунларда секундига 25 ўрнига 25—27 минг куб метр обиҳаёт оқиб ўтмоқда. Бу катта сувни қабул қилиб олиш учун район пахтазорларида 660—680 нафар суви жавлон уриб, эгитларга обиҳаёт та

рамоқдалар. Улар ҳар кунни 1050—1100 гектар майдондаги ўсимликларни қондириб суғоришмоқда. Амир Темур ва Навоий номи «Ўзбекистон», «Эшонобод» жамоа ҳўжаликлари сувчлари салқин тунда сув таъминоти бўлишига йўл қўймоқдалар, — дейди бирлашманинг бошлиғи Маҳматалли Буюнов. — Масалан, «Дўстлик» жамоа ҳўжалиги Жўн ва Эски Тошкент каналларидан ҳар лаҳзада 1090 ўрнига 1300 литрдан ёки лимитда кўрсатилгани

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИНИНГ ИҲТИМОЙИЯТИ

— Сув — зар, деб ота-боболаримиз бекиз айтишмаган, — дейди «Чимқўрғон» жамоа ҳўжалиги бошқаруви раиси, тадбиркор деҳқон Искандар Хидиров. — Ҳўжалигимизнинг истиқболли порлоқ. Биз асосан келажакда мўл узум ва мева етиштиришни ният қилганмиз. Тоқзорларимиз ички бир-ички йил ичида тўла ҳосилга кирди. Ўшанда ҳўжалигимиз ҳам, хонадонларимиз ҳам қора майиз — сара майизга бой, рўзгоримиз янада обод бўлади. Бизда шундай имконият бор.

Сув билан ризқ-насибамиз дастурхонимиз тўқин.

Бу битта туман миқёсидаги мисол. Мустақил Ўзбекистонимизда яна қанча-қанча майдонлар сув тўғйили обод бўлмади дейсиз? Қарши чўли дейсизми? Ўҳу, бепоян Сурхон даштига айтсанми? Ёки Ёзёвон кенгликлари-чи? Санайверсак, унинг адоғига етиш қийин.

Сувнинг томчиси эса тиллога баробар! Бугун бепоян экинзорларимиз, гўр-роғларимиз, гулшан хиёбонларимиз сув билан гуркираб

ИЛҒОР ТАЖРИБА АСОСИДА

Голланд деҳқонларининг картошка етиштириш бора-сигаги тажрибаси бизда ҳам катта самара бериши кўзда тутилмоқда. У ердан келтирилган уруғлик картошка бўлгани кунда Ўзбекистонда катта майдонларга экилмоқда. Бу йил Қашқадарё вилоятида ҳам 900 гектар ерга ўша уруғдан экиш режалаштирилган. Шу мақсадда вилоят ҳўжаликларига 2700 тонна Голландия картошкиси келтирилди.

Яқинда «Насаф», «Сабзавот нави уруғлари» ишлаб чиқариш ва тайёрлаш бирлашмасининг Санақул Тўраев бошлиқ сабзавотчилик бригадаси далада семинар-кеңаш ўтказди. Унга вилоятнинг Қарши, Нишон, Косон, Усмон Юсупов, Вахористон ва Муборак туманларидан картошка етиштириш бўйича мутасадди раҳбарлар ва деҳқонлар иштирок этдилар. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ҳўжалиги вазирлигининг

СЎНГГИ ХАБАРЛАР

● Россия Федерациясининг Тожикистон Республикасидаги чегара қўшинлари қўмондони генерал-майор Анатолий Чечелов РАТА—ТАСС мухбири билан телефон орқали қилган суҳбатда тожик-афғон чегарасидаги вазият ҳақини ташвишли бўлиб турганини айтди. Панж чегара отряди ҳудудда Россия чегарачилари Афғонистон томонидан бўлган ҳужум ҳаракатини қайтарди. Қўмондоннинг гапига қараганда, ҳужум қилган ғуруҳда 15 киши бор эди. Россия чегарачилари қурбон берганлари йўқ.

● Америка Қўшма Штатлари беш кунлик расий ташриф буюриб, Ватанига қайтиб келган Украина ҳарбий делегациясининг раҳбари, мудофаа вазир генерал-полковник Константин Морозов шу сафар НАТО алоқаларида бўлишганда матбуот конференциясида ташриф дастури тўла амалга ошганлигини таъкидлади.

Бундан бун Украина билан АҚШ мудофаа ҳамда ҳарбий ҳамкорлик соҳасида тенг ҳуқуқли асосда мулоқотда бўладилар, — деди Константин Морозов.

● Грузия Республикаси қуролли қўчаларининг матбуот марказидан РАТА—ТАСС мухбирига хабар қилинишича, 2 август кунини соат 16 лар атрофида Гумиста йўналишида Грузия қўшинларининг марралари томон бораётган 15 жангаридан иборат ғуруҳ аниқланди.

Бу ҳолатни кузатиб турган у томонлама назорат ғуруҳи кузатувчиларининг сўровига Гудаута томонидан қонқарли жавоб бермади. Соат 17 лар атрофида бу ғуруҳ грузин қисмлари билан жангга кирди.

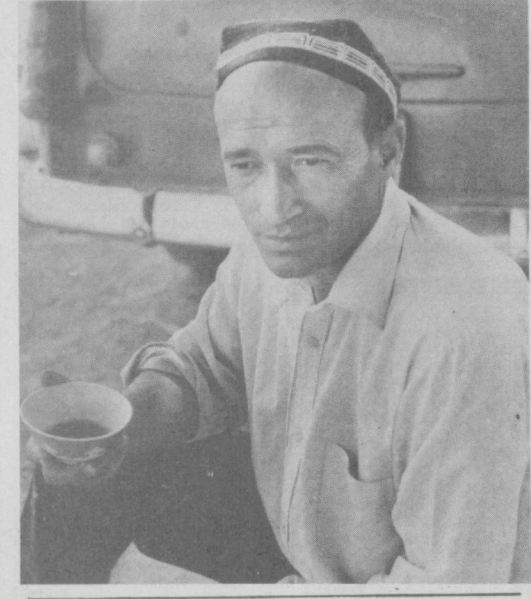
Матбуот маркази Россиянинг айрим оммавий ахборот воситалари Абхаз мамлакатига асосланган берган Грузия қўшинларининг ҳужуми тўғрисидаги хабарларни асоссиз, дегар қилди.

● Россия Федерациясининг фавқулодда вазиятлар бўйича давлат қомитети раиси, Абхазиядаги вазиятни нга солиш бўйича бирлашган коммисиянинг Россия қисми раҳбари Сергей Шойгу бугун Сочида Суҳумига учиб кетди. У ерда Абхазияда ўт очини тўхтатиш бўйича битимларни амалга ошириш мақсадида тузилган тезкор штаб ишини таъкид қилиш ҳамда тинчлик ўрнатувчи ҳалқор қўшларнинг Россия қисмини шакллантириш масалалари муҳокама қилинган.

● АРМЕНИЯ ахборот маълумасининг Тоғли Қорабоғ республикаси мудофаа қўчалари штабидан олган маълумотга қараганда, етти кунлик мuddатга ўт очини тўхтатиш ҳақидаги битимга асосан роя қилинган. Аммо, Фўзулий шахрида жойлашган Озарбайжон ҳарбий базалари томонидан Тоғли Қорабоғнинг Гадрут ва Мартунин туманлари тўғта тутилган ҳам қайд этилган. Маълумотга қараганда, Фўзулий шахри ҳам Агдам шахри сингари Озарбайжон Республикаси армиясининг муҳим ҳарбий таъин нуқтасига айлантирилган.

(У.А.)

ПАХТАКОРГА КАМАРБАСТА

торлардан Мурод Суяров билан Махсуд Рустамовлар, — дала маҳсулотлари етиштириб, мўл-кўчликка белбоғлаб қишлоқ меҳнаткашларининг юксак марраларини забот этиб юзи ёруғ, обрўйи баланд бўлаверсин. Шу кеча-кундузда уларга қанча сув зарур бўлса шунча етказиб беришимиз.

Чиноз ва Янгийўл райони ҳўжаликларида бу йил ҳосилининг чўғи баланд. Зеро, гидромелиораторлар ҳам вақтида мардонавор меҳнат қилиб ариқ ва зовурларни намунали тозалаш чиқишди, янги сув ўзлаблари барпо этишди, коллектор-дренаж тармоқларини яхшилашди. Улар ҳар йили 100 миллион сўмлик гидромелиоратив тадбирини амалга оширишапти.

Т. ЭРХҲАЕВ.

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ — ИШОНЧЛИ ҚАЛҚОН

Ўзбекистон бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтишда Президентимиз томонидан белгиланган берилган бешта муҳим қондининг бири аҳолини ижтимоий жиҳатдан пухта ҳимоя қилишдир. Бу умумхалқ, умумдавлат ҳақидаги молик масала ҳисобланади. Шу боисдан раҳбарият истиқлол ва бозор муносабатлари шароитида ноч ва камдаромад оилаларга, ёрдамга муҳтож бошқа кишиларга мунтазам ғамхўрлик кўрсатмоқда. Бу ҳамма ишга қасба уюшмаларнинг фаолияти бевосита боғлиқдир. Бир ой муқаддам республика Президенти И. Каримов мазкур жамоат таъшилот фаолияти билан учрашувда бу борадаги бурч ва вазифаларни аниқ-равшан таъкидлаб ўтди. Қасба уюшмалари мажмаи ва жамоат ҳаётида тутган ўрнига баҳо қилинганлиги билан бирга олиб борилаётган сивасини тўғри тўшутиришда, ислохотларни асосий амалга оширишда ижтимоий таъшилотлар бири бўлишига умид билдирилди.

Меҳнаткашларини, умуман аҳолини ижтимоий-иқтисодий ҳимоялаш бўлган боғлиқ масалалар жуз дўп ва хилма-хилдир. Иш билан таъминлаш, ҳусусийлаштириш, нарх-наволарини шакллантириш, меҳнатга ҳақ тўлашнинг ислох қилиш, меҳнат муҳофазаси ва бошқалар шулар жумласидан. Тегишли давлат қонунлари, ҳусусан «Қасба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолияти кафолатлари тўғрисида»ги қонун доирасида ушбу масалаларни ҳал қилишда қасба уюшмалари шугулланишлари зарур.

Яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон деҳқончилик-сановат мажмаи ҳодимлари қасба уюшмалари Марказий Қўмитасининг VI пленумида шу масалалар муҳокама этилди. Марказий Қўмита раиси Т. Ҳ. Собитов тармоқ қасба уюшмаси бозор муносабатларига ўтиш шароитида меҳнаткашларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя

қилиш борадаги вазифалар ҳақида маъруза қилди. Бугунги кунда юртимизда тинчлик, осойишталик барқарор экан, ўтказилаётган иқтисодий ҳаётнинг бўлиб чиқмоқда. Эндиликда уларнинг янада кенгайтириш, чўқурлаштириш лозим. Эски тартиб-қоидаларини, ишлаб чиқариш-қўлланаларини тўбдан ўзгартириш фўрсати етди. Жўмладан, қишлоқ жойларда ишлаб чиқаришда банд бўлган кишиларнинг талай қисmini хизмат кўрсатувчи соҳаларга ўтказиш йўллари излаш керак.

Ўзбекистоннинг иқтисодий аҳоли кўп жиҳатдан қишлоқ ҳўжалиги ва бутун деҳқончилик-сановат мажмаи иш таъминлашга қараб белгиланади. Уларсиз на сановат корхоналари, на халқимиз кун кечира оладилар. Шу боисдан ҳўкумат мазкур жаҳонларини ривожлантириш учун қатъий чора-тадбирлар кўрмоқда. Кейинги йилларда қишлоқ ҳўжалиги тизими сезиларли тақомиллаштирилди. Пахта майдонлари қисқарди, айни вақтда бошқоқли дон далалари тобора кенгаймоқда. 1993 йилда галлазорлар 957 минг гектарга етдики, бу ўтган йилгидан 80 минг гектар ортди. Республикада галлачиликни янада ривожлантириш юзасидан махсус дастур ишлаб чиқилиб, изчил амалга оширилмоқда. Унга кўра келгуси йилдаёқ 3 миллион тонна дон етиштирилади. Бу масаланинг деҳқонларга тааллуқли томони ҳам бор. Ҳосилдорлигини ошириш тўғрисида йўллар керак. Ҳозир лалимкор ерлардан гектарига 10 центнердан, сўғориладиган майдонлардан 25—30 центнердан галла олиняпти. Ҳолбуки Қашқадарь, Самарқанд, Жиззах вилоятларининг қатор ҳўжаликларида лалимкорликда 12—15, Наманган, Андижон вилоятларида суви ерларда 35—36 центнер ҳосил қўтарилади.

Ҳақонини ижтимоий ҳимоялаш, турмуш даражасини пасайтириб юбормаслик мақсадида энг оз иш ҳақи миқдорлари мунтазам ошириб боришмоқда. Фақат июнь ойида у икки марта кўриб чиқилиб, деярли тўрт барабар қўтарилиди. Бироқ қишлоқда ишчи кучи кўпайиб кетиши меҳнат умумдорлиги пасайишига олиб келади. Шу боисдан баъзи ҳўжаликлар ўз ишловчиларига ҳатто энг кам иш ҳақини тўлашга ҳам имкон топиша олмапти. Бизда 1 гектар пахта майдонига ишлов беришда 900 ишчи-соат сарфланса, АҚШ да бу салкам уч марта оздир.

Қишлоқда меҳнатга яроқли ишчи кучини қайтадан тақсимлаш, устивор тармоқ ҳодимларининг бир қисmini маънавий ва бошқа хизмат кўрсатиш соҳаларига ўтказиш долзарб масалалар. Ҳўжаликлар раҳбарлари бу борада қасба уюшма қў

миталари билан бирга кенг қўламли ишларни амалга оширишлари зарур. Меҳнат манбаларидан оқилона фойдаланиш учун қишлоқларда ёрдамчи ҳўжаликларни, қайта ишлаш сановатини кенгайтириш, кичик корхоналарни қўйиштириш лозим.

Корхона ва ҳўжаликларда маъмурият билан меҳнат уюшмалари манфаатларини тўғлиқ қамраб олган. Ярим йиллик ақуларни шедриклар бу ҳўжатларга ижтимоий муносабатда бўлишганидан далолат беради. Республика Деҳқончилик-сановат мажмаини моддий-техникавий таъминлаш ва техник-тузатиш давлат-кооператив қўмитаси қўшмача иш

ба уюшмалари манфаатларини тўғлиқ қамраб олган. Ярим йиллик ақуларни шедриклар бу ҳўжатларга ижтимоий муносабатда бўлишганидан далолат беради. Республика Деҳқончилик-сановат мажмаини моддий-техникавий таъминлаш ва техник-тузатиш давлат-кооператив қўмитаси қўшмача иш

• Қасба уюшмалари бозор шароитида

М. КОДИРОВ.

ган кадрлар учун зарур нафақа ва стипендиялар белгиланишига, бошқа жамоат ишларига фаол қатнашмоқлари лозим. Мулкини давлат тасарруфидан чиқариш ва ҳусусийлаштириш ишларига бош қўйишлари керак. Қасба уюшма таъшилотлари раҳбарлари юқоридан таъинланган эмас, балки меҳнаткашлар саялаган етакчилардир. Улардан халқнинг умийд катта. Бу юксак ишончнинг оқлаш зарур.

Музокарада сўзга чиққан нотидлар маърузани ва кун тартибидидаги масалани кенг, атрофчи муҳокама қилдилар. Деҳқончилик-сановат мажмаи ҳодимлари қасба уюшмалари Наманган вилояти қўмитаси раиси Фабзулла Иброҳимов, Ўзбекистон Қишлоқ ҳўжалиги фаолияти академияси президенти вазифасини бажарувчи академик Саид Усмонов, қорақалпоқистонлик эсканатори Ҳўмамурод Камоллов, республика қасба уюшмалари Федерациясини Кенгаши раиси Бўри Алламуродов сўзга чиқдилар. Ўғрғут районидаги Навоий номи жамоа ҳўжалиги раиси Зоир Зиёев Бўка районидаги «Дўстлик» фермер ҳўжалиги бошлиғи Шарифжон Валижонов, Қўқон ёғ-мой комбинати цех бошлиғи Марҳамат Аҳмад-жоновалар ҳозирги шароитда юзага келган муаммолар ва қийинчиликлар ҳусусида жонқуярлик билан гапиришди.

Шу ўринда бир нарсга тўхталмоқ жоиз. Мазкур йилнинг алоқдор раҳбарлари ва идораларнинг раҳбарлари тақдир этилганлигида Афсуски, уларнинг бирортаси ҳам келмади. Сабобини сўриштирса баҳона чиқавради. Лекин бугунги мураккаблардан барчанинг ҳамкор, ҳаминиҳатликда ишларини тақозо этади.

Эргаш ИБРОҲИМ, «Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Ўзбегим оғоби бу

Тошкент молия институтининг профессор-мудирининг Мусоқул УСМОНОВ бир неча йилдирки, ахлоқ-одоб мавзусидаги мақолаларини матбуотда эълон қилиб келмоқда. У уч йилда «Одобнома», «Меҳрибониям» китоблари, бир қанча рисола ва мақолаларининг муаллифидир. Биз унинг ўзбекча ахлоқ-одобга доир фикр-мулоҳазаларини Сиз, азиз газетхонларга ҳавола қилишни лозим топдик. Ушбу мақола билан оқил-ақил руҳини оғитиш бундан буюри уқутилган урф-одатларимиз, миллий қадриятларимиз ҳақида маълумотлар бериб бориш ниятидамыз. Улар сизларга маъқул бўлади, деган умиддамыз.

Қилчўжага «кимда-ким пул йўқотган бўлса, қална-малик Турди бобога учра-син» дея жар содирлади. Бу хабарни эшитган Тара-гай қишлоғида яшовчи Ўз-бегим бобо ўзида йўқ севиниб келади. Бобом роса суриш-тириб, кейин пуллари ўз эгасига қайтарди. Пул йў-қотган киши хурсанд бўл-ганидан хайратга тушади. Сўн-г ўзига келиб 10 сўм суюнчи берган экан, Бобом 10 сўм-ни пулларига қўшмай, ноғи-рон бир кишига садақа қи-либ юборди. Мен қиз-қиз: «Бобо, ахир эгасини ўзи роса бўлиб берди-ку, бу ҳалол-ку», дедим. «Ҳа, ҳа-ло», — дедилар бобом, — аммо мен ирим қилиб, ку-нидан қолганларга садақа

Турди бобонинг кенжа фар-занди Бўрон, она-бола эчки-лик бўлди. Ушбу йил киши оғир кел-ди. Одамлар бозор у ёйда турсин, ҳатто қўшинсини-га ҳам чиқа олмай қолганди. Қорлар эриб йўл очилгандан кейинги биринчи бозордаёқ бобом Қилчўжага бир сўм бериб «ким эчки йў-қотди» деб қайтарди. (Ҳа-қирувчи бир сўм оларди.) Эчкининг эгаси уша бозор кунини чиқмади. Келгуси яқ-панбада эчкининг эгаси то-пилиб, қал-қатта бўлиб қол-ган улоғи билан эчкисини олиб кетди. Шундан кейин бобом ором олди. Эчкининг эгаси йўқотгандан кейин ўз қишлоғи атрофини роса из-лаб тополмагач, бўриларга ем бўлган бўлса керак деб, ундан тамоман умидини уз-ган эди.

Бобом сингари ҳалол ки-шилар ораминда кўп. Кўп бўлганлиги учун дийнат, ин-соф, покизалик каби инсо-нийлик фазилатлари авлод-дан-авлодга ўтиб, кишилар-нинг ноёб мулкларига айла-ниб қолмоқда. Ҳаётимизда ҳалоллик бўлганлиги учун кишилар ўртасида меҳр-оқи-бат, бир-бирини саноқат бор. Ноғиронларга кўрса-тилаётган шафқат инъом-лари меҳри дарё халқимиз-нинг ҳалоллигини билдирув-чи омиллардандир. Инсо-нийликнинг шафқатидек му-саффо, билурдек покиза, дуру-жавоҳирдек қиммат-ба-ҳо фазилати — ҳалоллики сақлаш, келгуси авлодларга етказиш бизнинг бурчимиз-дир.

Мусоқул УСМОНОВ, Тошкент молия институтининг тарих кафедрасининг му-дир, профессор.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ «ҚОЖАТБАРОР» ТАРҒИБОТ-ТИЖОРАТ ХИЗМАТИ

МУЛОҚОТ УЧУН ТЕЛ: 33-44-43, 32-54-44, 32-56-34, 32-56-25

БҲҲТМАЛАРИНГИЗ ТЭЗДА АДО ЭТИЛАДИ

Мудорафасида эфидиш

Хурматли Нурматжон Рустамов! Сизни жамоа ҳўжалигимиз бар-ча меҳнаткашлари, ёр-бирдорлар-ингиз, қадрдонларингиз номидан таваллуд топган кўннингиз муноса-бати билан чин қалбдан муборак-бод этамыз. Жамоа ҳўжалигимиз кейинги пайтда бир қатор муваф-фақиятларни қўлга киритаётган

экан бунда Сизнинг иқтисодчи си-фатида билимдон мутахассисларга хос иш олиб бораётганлигингиз му-ҳим омил бўлаётганлигини кўпчи-лик эътироф этмоқда. Кейинги пайтда ҳўжалигимизда тўрт юз эл-ликдан ортқ қонадон табиий газ билан таъминланганлиги, сунъий қўл барпо этилиб, балиқчилик йў-лга қўйилганлиги, тиббиёт хизмат кўрсатиш шохобчалари ва бошқа кўплаб бинолар қурилганлиги, кенг қўламода ободончилик ишлари олиб борилаётганлигида ҳам Сизнинг хизматингиз катта.

Жамоа ҳўжалигимизнинг катта рўзгорига омилкорлик билан раҳ-барлик қилиб, барча ишларга бош-қош бўлаётганлигингизни таъкидлар эканмиз, Сизга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилаймиз. Турмуш ў-ртоғингиз Салимаҳон Рустамова билан биргаликда тўрт фарзандин-гизнинг оруз-ҳавасини кўришингиз-ни ният қиламиз.

Оққўрғон районидagi «Сумйонбод» жамоа ҳўжа-лиги бошқаруви ва касаба уюшмаси қўмитаси.

ҲАЛОЛЛИК—НОЁБ ФАЗИЛАТ

Ҳалоллик инсонни маъна-вий юксакликка кўтардиган, эзгуликлар олиб келадиган хислатдир. У инсонга оғу-этибор ҳада этади. Бундай инсоннинг кўнгли очик, қал-би кең, дили пок бўлади. Бирова озор бермайди. Му-носабатлари самимий ва бе-ғараз бўлади. Одамлар таъ-виши, уларнинг хурсандчи-лигига шерик бўлиб яшайди. Ҳалоллик аждоғларимиз томонидан покиза сақланиб, асрлар оша сайқал топаётган ноёб инсоний фазилатлардан ҳисобланади. Ҳозирги кунда ҳам у ўз тароватини, ўз жо-убасини йўқотгани йўқ. Шу-нинг учун ҳам ҳаёт тароват-ли, турмушимиз маъмули. Қайда ҳалоллик ҳақида сўз кетса, дарҳол раҳматлик бо-бом кўз олдима келади. Бир кун улар бозор қилиб келаётганларида йўл устида ҳамён ётганлигини кўриб қоладилар. У ёқ-бу ёққа қарасалар ҳеч ким кўрин-

майд. Ноилжам ҳамёни олиб, уйга келиб очиб қара-салар қарийб 800 сўмга яқин пул бор экан. Пуллари-нинг хилига қараб нечтали-гини алоҳида-алоҳида санаб чиқадилар. Келгуси яқшаба кунини (Қашқадар вилоят Чир-қочи районидagi Қалқам воҳасида ҳафтада бир марта бозор бўларди) Лангар киш-логиди истикомат қилувчи қилдим», деб қўя қолди. Аммо бу гапнинг тағида жа-да катта маъно бор, унинг назарида шу 10 сўм текин-га келтиги, бу бобом учун ҳаром. Ҳа, азиятлар, ҳаром-ҳарисини ажратиб ҳам фазил-лат. Шулари йўлаб, ҳалол-лик инсоннинг энг ноёб бе-зағи эканлигига ишонч ҳосил қилдим. Билганга у ниҳоят-да буюк инъом экан.

Маданият янгиликлари

шу санъат турлари кўриқдан ўтади. Самарқанд — кўп миллатли вилоят. Бу ерда истиқо-мат қилаётган турли миллат вакиллари ўз миллий урф-одатлари, либослари, амалий санъати ва ҳўнамандчи-лиги муҷассам бўлган дастурлар билан томошалар, кўр-газмалар ташкил этадилар. Бу байрам байналмилаллиги билан бошқаларидан фарқ қилади.

Улуғ аёллар яшаб ижод қилган кўҳна шаҳарда ота-боболаримиз руҳини шод этиш мақсадида турли тадбир-лар бўлиб ўтмоқда. Заҳриддин Муҳаммад Бобур тавал-лудининг 510 йиллиги, Мирзо Улуғбекнинг 600 йиллиги, Баҳоддин Нақшбанднинг 675 йиллиги, мумтоз шоира Нодиробегимнинг 200 йиллиги муносабатлари билан «Фарғона кўмасар кўнгулар», «Фалақдан изладим ҳа-ёт давомини», «Ғазал мулкнинг маликаси», «Нақшбанд-ия таълимоти» ва бошқа қатор тадбирлар бўлиб ўтмоқ-да. Маданият уйлари «Моҳи ситор», «Ганжинан Самарқанд», «Чавқ», «Навниҳол» каби кўплаб бадий ҳаваскорлик жамоалари эса «Истиқлолнинг тараннум эт-гум», «Оқ қабуларлар осмони», «Мусаффордир, бу кўнлар осмон» мавзуларида адабий-муслиқ композиция тай-ёрлаб, ўз муҳлислари эътиборига ҳавола этмоқдалар.

Шунингдек, янги концерт дастурлари билан қўшни Бухоро, Навоий вилоятларида ҳам сафарда бўлиб қайт-моқдалар. Вилоятдаги фольклор-этнографик жамоалар миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз, ўлларимиз муҷассам бўлган концерт дастурларини намойиш этмоқ-далар.

Кутубхоналарда улуғ аёллар ҳаёти ва ижоди ҳа-қида ҳўқик қилувчи кўргазмалар, шoir ва ёзувчилар, олимлар ва тарихчилар билан учрашувлар бўлиб туриб-ди.

Регистон майдонида вилонинг этакчи артистлари, Ўзбекистон халқ артисти Насиба Абдуллаева, Ўзбеки-стонда хизмат кўрсатган артист Мардон Маънонов, лирик хонанда София Сафароваларнинг Мустиқил байра-мига бағишланган концертлари бўлиб ўтмоқда.

СҮРХОНДАРЕ

Вилонинг барча маданият муассасаларидаги бадий ҳаваскорлик жамоалари, санъат усталари, театр жамоа-лари энг ахши, сара концерт дастурлари ва томошалари-ни меҳнаткашларга ҳада этмоқдалар. Ҳойларда ташкил этилаётган «Бу менинг Ватаним», «Мен воҳани тас-вирлайман», «Бу ўлка Сурхондарёдир» деб номланган мўйилан соҳиблари, ёш истеъодлар, болалар томони-дан қилинган расмлар кўргазмалари ўтапти.

Собир Тормизиё номидagi вилот кутубхонасида «Ўз-бекистон Республикаси Конституцияси — Мустиқилли-гимизнинг асосий қонуниди», деб номланган илмий-ам-алий конференция ўтказилди.

Ғафур Ғўлом номи болалар кутубхонасида «Экология ва одамлар», «Экология ва табиат» мавзуларида дав-ра суҳбатлари бўлди. Бунда келажат буюк давлат — Ўз-бекистоннинг ор ва сув бойликлари, табиати, унинг гў-зал масканларини авайлаб асраш мавзуси асосий ўринни эгаллади.

Майнон Ҳўғур номидagi вилот театри ўз репертуари-даги тарихий ва замонавий асарларни шинавадаларга намойиш этиш билан бирга «Кетди, кетди, миллион кет-ди» деган комедияни сахналаштирди. Тез орада бу кўвунқ асар ўз муҳлислари ҳўжмага ҳавола этилади.

Улкашўнослик музейида «Мустиқиллик мафқураси ва музей» деб номланган илмий-амалий анжуман бўлиб ў-тди. Бунда бутунги ёшларга ўз ўлалари тарихини, ота-боболари қолдириб кетган маънавий бойликлари асраш, Ватанга муҳаббат, музейларнинг бутунги ўрни ва вази-фалари ҳақида мунозаралар бўлди.

Шўрни тумани маданият ва истироҳат бoғида «Гул-ла, яшна, жои Ўзбекистон!» деган катта сайда район ба-дий ҳаваскорлик жамоалари билан бир қаторда қўшни туманлардан келган ансамбллар, вилот театри арти-стлари, санъат усталари ҳам янги репертуар намуналари-ни намойиш этидилар. Шунингдек, вилот марказида ўткази-ладиган тантаналарга ҳам санъат усталари ва бадий ҳаваскорлик жамоалари пухта тайёрлаб кўрмоқдалар. Маданият уйлари «Шалоза», «Бойсун», «Сурхон гуллари» ва бошқа ансамбллари ўз дастурларини дала меҳнаткашлари ҳўзурида намойиш этмоқдалар.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

КАТТА ТАРАДДУД

ФАРҒОНА

Вилот маданият муассасаларида Ўзбекистон Респуб-ликаси Мустиқиллигининг икки йиллигига бағишлаб қа-тор тадбирлар амалга оширилмоқда. Ўтказилаётган те-атрлаштирилган кечалар, шoir ва ёзувчилар билан учра-шувлар, давра суҳбатлари, ёш ижроичиларнинг кўрик-тан-довлари, спорт ва маданият байрамлари, катта сайлар меҳнаткашларнинг байрам олдига дам олишларига фойз бахш этиб, уларнинг маънавий эҳтиёжларини қондириш-да катта аҳамият касб этмоқда.

Бешарик ва Учқўприк туманлари маданият ва исти-роҳат бoғларида дам олиш кўнларида корхона ва ташки-лотлар ишлаб чиқараётган маҳсулотлар кўргазмаси ташкил этилди. Амалга оширилаётган тадбирлардан, ба-дий жамоалари концертлари ва район ҳаваскор артист-ларининг чиқишларидан барча мамнун бўлмоқда.

Қўва тумани маданият ишлари бўлими бадий ҳавас-корлик жамоаларининг кўрик-танловини бошлади. Қўриқ-да маданият уйлари, жамоат ташкилотлари, давлат ва жамоа ҳўжаликларида фаолият кўрсатаётган ундан зиёд бадий ҳаваскорлик жамоаси Мустиқиллик байрамига ба-ғишланган концерт дастурлари билан иштирок этмоқда-лар. Туман ҳўкимияти ва ҳомий ташкилотлар кўрик-тан-лов қолибларига, энг ахши ижроичлик маҳоратини намо-йиш эта олган истеъодларга махсус совринлар ҳўзир-лаганлар.

Олтириқ тумани марказий маданият уйи ва кутубхо-наси ҳодимлари ҳамда ижодий гуруҳлари томонидан тай-ёрланган «Мадҳини кўнлай, Ўзбекистон» деб номлан-ган адабий муслиқ композиция байрам арафасида қўш-ни туманларда ҳам намойиш этилади.

Қўвада маҳаллалараро «Менинг маҳаллам — менинг фахрим» кўриги ўтказилад бошлади. Унда барча маҳал-лаларнинг ибратли ишлари, давра суҳбатлари, урф-одат-лари кенг тарғиб этиш, тўйлар ва бошқа маросимлари ўтказилиш, озодаллик ва ободонлаштириш юзасидан қи-лаётган ишлари нуфузли ҳакамлар ҳайъати томонидан кўри-б чиқилад. Қолибларга совринлар топирилади. Шу-нингдек истеъодли хонанда, қўшиқчи шоир Шокиржон Ҳакимов хотирасига бағишланган ёш ижроичиларнинг кў-рик-танлови ҳам ўтади. Фурқат туманида «Ўстозни қадр-лаб», Буйвайда «Ўз элининг фарзанди», Қувасой шаҳри-да «Бизнинг қўнчилар» каби турли тадбирлар амалга оширилмоқда.

Мустиқиллик тантаналари утадиган Фарғона шаҳри-да ҳам таъйерлик ишлари кўриги. Бадий ҳаваскор-лар ва санъат усталари байрам кўни намойиш этадиган дастурлари устида иш олиб боришмоқда. Вилот санъат-корларининг пойтахтда ўтадиган дастурлари алоҳида аҳамият беришмоқда.

САМАРҚАНД

Самарқанд вилонинда ҳам Мустиқиллигининг икки йил-лигини муносиб кўтиб олиш борасида катта ишлар қи-линаётди. «Маданият кўнлари» фестивали доирасида бар-ча туманлар ва шаҳарлар ўлларининг тақдорларимас кон-церт дастурларини — жоизабил рақслари, ҳўшовоз хо-надаларининг чиқишларини намойиш этмоқдалар.

Самарқанд — азалдан ҳўнамдалар, амалий санъат усталари кўп тарқалган вилотлардан бири. Фестивалда гиламдўзалар, зардўзалар, заргарлар, мўйилан соҳибла-ри, кулоллар, наққошлар, қашқачилар ва бошқа санъат усталарининг ишларидан кўргазмалар ташкил этилмоқда. Ҳар бир шаҳар ва районининг ўзига хос урф-одати, анъанаси, маросимлари, бир-бирига ўхшамайдиган ўла-лари, айтишуви ва ялалари бор. Маданият кўнлари ана

Э

Темурийлар сулоласининг таниқли намояндаси, атоқли шоир ва давлат арбоби За-ҳириддин Муҳаммад Бобур-нинг ҳаёти ва ижоди Самар-қанд билан чамбарчас бо-ғлиқ. Вилот ҳўкимиятининг Бо-бур таваллудининг 510 йил-лигини нишонлашга бағиш-

ланган қарорига кўра, шоир билан боғлиқ табаррук қад-мужола ободонлаштирил-моқда. Самарқанд давлат дорилфунунда илмий анжу-

ман ўтказишга ҳўзирлик кў-рилатири. Тантаналар Са-марқанд муслиқ ва драма театрида ўтадиган катта йиғилиш билан якуни топади.

Ҳ. ШУКУРОВ, (ЎЗА муҳбири).

Бош муҳаррир Н. ЕҚУБОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Н. ҚАЮМОВ, М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Ҳ. РАҲМАТИЛЛАЕВ, М. ҚАЮМОВ (бош му-ҳаррир ўринбосари), С. САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўрин-босари), О. ҒОФУРОВ (масъул котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, К. РИХСИЕВ, Э. ИБРОҲИМОВ, Р. БОБОМУҲАМЕДОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 000096. Буюртма Г-481. 29880. нусхада босилди, ҳажми 2 босма табақ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А-2. Босишга топириш вақти 21.00. Босишга топирилди — 20.10

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳўзуридаги «Шарқ» нашриёт-мағбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ АСАЛАРИЧИЛИКНИ ЎРГАНИНГ!

Тошкент вилояти Тошкент туманидаги 19-сон ҳўнар-техника билим юрти.

1993—1994 ўқув йили учун 11-синф ҳажмида маълумотли 30-ёш-гача бўлган йиғит ва қизларни асаларичи-дурадгор мутахассислиги бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 1 йил. Ўқиш даври узлуқсиз меҳнат фаолиятига кирди. Билим юртини аъло баҳо билан бит-тирган ўқувчиларга асаларичилик олий ўқув юртиларига кириш учун йўланма берилади. Улар олийгоҳга конкурссиз қабул қилинадилар.

Ўқувчилар етти-сизинча, тўрт маҳал иссиқ оқлат, кийим-бош талабалик гу-воҳномаси билан таъминланадилар.

1994 йил 1 апрелдан ишлаб чиқариш амалиётига юбориланадилар.

Жамоа ҳўжаликлари ва давлат ҳў-жаликлари билан йўланма билан келган-лар ўз жойларига ишлаб чиқариш ама-лиётига ҳамда ўқиниш тугатганларидан сўнг ишга юбориланадилар.

Ўқувчилар амалиёт даврида ишлаган иш ҳақларининг 50 фоизини олашади. Ўқиниш битиргандан сўнг ишсозлик бўйича диплом берилади. Ўқинишга ки-рувчилар билан 1993 йил 31 август

кўни суҳбат ўтказилади. Ўқиниш 1993 йил 2 сентябрдан бошланади.

Билим юртига кириш учун қўнла-ги ҳўжатлар топирилади: билим юр-ти раҳбари номига ариза, таржиман ҳўли, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, маълумоти ҳақида шарафнома, та-всифнома, турар жойдан маълумотно-ма, 3х4 см катталикдаги 6 донга сурат, таъби маълумотнома (086/У андозада), ҳўжаликдан йўланма.

Ҳўжатлар 30 августгача қабул қи-линади.

Билим юртининг манзили: Тошкент ви-лоят, Тошкент тумани, М. Абдураҳмонов номи жамоа ҳўжалиги, 2-бўлим, 19-сон ХТБО. [Билим юртига келиш учун «Чор-сув метросининг автостанциясида 466- ва «Тошкент-Кўтепа» автобусига чиқиб, 19-бўлим юрти бекатигача борилади]. Теле-фон: 56-689.

ИСИТИШ ҚОЗОНЛАРИ КЕРАКМИ, МАРҲАМАТ!

ҲўЖАЛИКЛАР, КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР

РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Тошкентдаги «Айхо» илмий-иш-лаб чиқариш фирмаси ҳажми 6—7 минг куб метргача бўлган бинола-рини алоҳида ҳолда иссиқлик билан таъминлашга мўлжалланган, 250 киловатт қувватли «ЕЛГА-Г» тип-даги пўлатдан тайёрланган сув иси-тиш қозонларини чекланмаган миқ-дорда сотиб олишни тақдир этиди. Ушбу қозонларнинг энг юқори бо-сини 0,7 мегапасолгача бўлиб, сувни 115 даражагача иситади. Қозон ва унинг ёнидаги барча қурилмалар тўла автоматлаштирилган бўлиб, атроф-муҳитнинг тозаллигини таъ-минлаш талабларига жавоб беради. «ЕЛГА-Г» ИЛГАРИ ҚўПЛАБ

ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН «ФА-КЕЛ», «УНИВЕРСАЛ» ВА «НР» ҚОЗОНЛАРИГА ЎХШАШ БУ-ЛИБ, УЛАРИНГ ЯНАДА ТАКО-МИЛЛАШТИРИЛГАН КўРИНИ-ШИДИР.

«Айхо» фирмаси, шунингдек, 120—650 киловатт қувватга эга бўл-ган автомат газ ёқиш қурилмалари- (горелкалар)ни ҳам сотади. Маҳ-сулотлар завод шаронитада пишиқ-пухта тайёрланганлиги ва барча зарур ускунаю жиҳозлар билан бутланишига қафолат берилади.

Мулоқот учун телефонлар: 72-00-90, 72-16-56.

ТАШКИЛОТ ҚўПИДАГИ МОЛЛАРНИ ЕТКАЗИБ БЕРИШ ЮЗАСИДАН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ:

Газ тақсимлаш шкафлари ГРП-400; металл черепицалар (1 мл);

радиотелефонлар; факслар; турли хил кабелъ маҳсулотлари. ТОШКЕНТДАГИ ТЕЛЕФОН: 32-01-01 (соат 10 дан 16.00 гача).

ВОСИТАЧИЛАР ҚўНГИРОҚ ҚИЛ-МАСИНЛАР. БИЗ ХАРИДОРЛАР БИЛАН ИШ-ЛАЙМИЗ.

ЦЕМЕНТ СОТИЛАДИ

«ФАЙЗ» КИЧИК КОРХОНАСИ КЕЛИШИЛГАН НАРХЛАРДА 400 МАРКАЛИ ЦЕМЕНТ СОТАДИ. Корхона манзили: Тошкент рай

он, Келес шаҳри, Ғалаба — кўчаси. (Собиқ пахта заводи қаршисида). Мулоқот учун телефонлар: 46-66-04, 48-37-43.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБҲОТЧИЛАР КўЧАСИ, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР, Мухаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93, Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Дехқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-09-93. Қайта ишлаш сановати бўлими — 32-56-31. Иجتимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими — 32-56-22. Мелiorация ва кишлок қурилиш бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-53. Шикоят, хат ва маълумий органилар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.